

Warszawa, 9 marca 2021 r.

Połowa polskich miast zainwestuje w usługi cyfrowe dla mieszkańców

Pandemia osłabiła polskie ośrodki miejskie, ale jednocześnie wyzwoliła w nich chęć do inwestycji. W 79 proc. spośród 522 przebadanych miast pogorszyła się sytuacja finansowa. W 80 proc. ośrodków gorzej funkcjonują ośrodki kultury, a w niemal ¼ - ośrodki sportu i rekreacji. Prawie połowa (47 proc.) miast doświadczyła spadku w obszarze warunków prowadzenia biznesu, a 44 proc. wskazuje na pogorszenie sytuacji bytowej mieszkańców. Jednocześnie, w związku z sytuacją pandemiczną miasta implementują działania zaradcze – w 26 proc. z nich odnotowano poprawę bezpieczeństwa sanitarnego, zaś niemal połowa miast (45 proc.) zapowiada inwestycje w cyfryzację usług społecznych. To wnioski płynące z przygotowanego przez Polski Instytut Ekonomiczny raportu „Polskie miasta w czasach pandemii”.

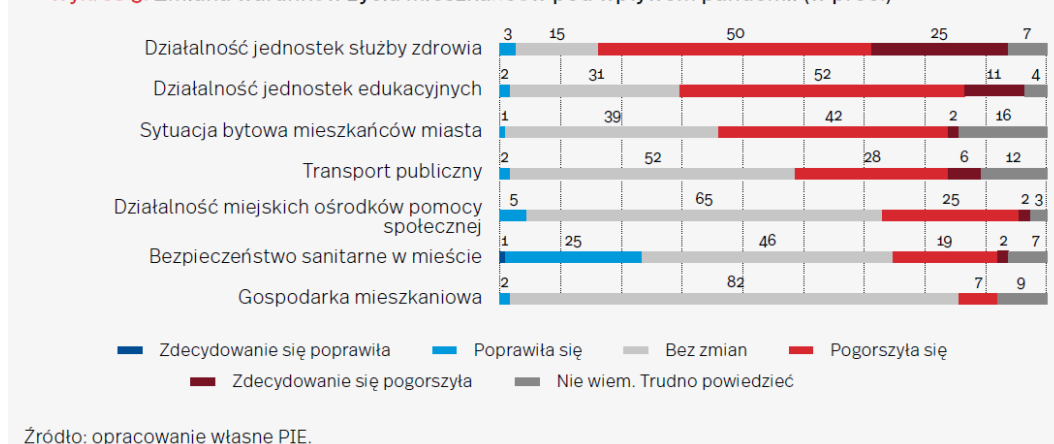
Raport stanowi podsumowanie wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród 522 polskich miast (co stanowi 55 proc. wszystkich miast w Polsce). Badane ośrodki cechują się zróżnicowaną charakterystyką, znalazły się wśród nich zarówno ośrodki lokalne wielofunkcyjne, ośrodki ponadlokalne, jak i miasta aglomeracyjne oraz miasta rdzeniowe metropolii. Na podstawie danych przekazanych przez przedstawicieli miast i pracowników urzędów miejskich oraz stworzonej przez analityków PIE zmiennej obejmującej sytuację finansową i ekonomiczną miast, warunki życia mieszkańców, lokalny rynek pracy, funkcjonowanie przedsiębiorstw, otoczenie biznesu oraz aktywność organizacji społecznych w miastach, wyróżniono cztery klasy miast: o bardzo złej, złej, dobrej i bardzo dobrej sytuacji społeczno-gospodarczej. Połowa ośrodków została zaliczona do grupy charakteryzującej się bardzo złą sytuacją, zaś 27 proc. miast cechuje się dobrą sytuacją. W bardzo złej sytuacji jest co dziesiąte badane miasto, z kolei w bardzo dobrej znajduje się 13 proc. z nich.

Skutki finansowe i gospodarcze pandemii COVID-19 okazały się dla polskich miast bardzo dotkliwe. Ogromna większość z nich doświadczyła pogorszenia sytuacji budżetowej, ¼ planuje zmniejszenie wydatków na kulturę i sport. Z drugiej strony, obserwujemy chęć zbudowania odporności poprzez inwestycje. Jednak realizacja ambitnych planów inwestycyjnych wiąże się z zadłużeniem, 36 proc. miast planuje je zwiększyć w 2021 r. Warto zauważyć, że o zadłużeniu częściej myślą miasta większe oraz te, które przed pandemią znajdowały się w dobrej sytuacji społeczno-gospodarczej. Wśród priorytetów inwestycyjnych znajduje się cyfryzacja. W przypadku miast powyżej 100 tys. mieszkańców aż 81 proc. badanych deklaruje wzrost działań w obszarze cyfryzacji swoich usług. W strategiach mniejszych ośrodków cyfryzacja nie jest aż tak istotna, co z jednej strony może wynikać z węższego zakresu realizowanych przez nie zadań publicznych, a z drugiej pokazuje, że w dłuższym okresie negatywnym skutkiem pandemii może być powiększenie dystansu rozwojowego między ośrodkami bardziej zamożnymi i większymi, a miastami będącymi w gorszym położeniu społeczno-gospodarczym – mówi Katarzyna Dębowska, kierownik zespołu foresightu gospodarczego Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

Pandemia silnie wpłynęła na sytuację miast

Wprawdzie wśród badanych przeważały opinie, że pandemia COVID-19 nie wpłynęła na stan zasobów miasta, to jednak jeżeli chodzi o sytuację finansową, aż 79 proc. z nich doświadczyło pogorszenia. Pandemia uderzyła także w warunki życia mieszkańców, przede wszystkim w funkcjonowanie służby zdrowia, placówek edukacyjnych, ośrodków kultury, sportu i rekreacji, jak również w warunki działalności przedsiębiorstw – 47 proc. miast zgłaszało pogorszenie sytuacji, jeżeli chodzi o prowadzenie biznesu. Co ciekawe, zdecydowanego pogorszenia doświadczyły w większym stopniu miasta powyżej 100 tys. mieszkańców (37 proc.), w następnej kolejności miasta średnie (28 proc.) oraz małe (13 proc.). Szczególne utrudnienia wystąpiły w największych ośrodkach, w których zlokalizowane są firmy turystyczne, gastronomiczne oraz z branży kultury i rozrywki. Jedynym obszarem, w którym sytuacja uległa poprawie jest bezpieczeństwo sanitarne – w tym zakresie polepszenie odnotowano w 26 proc. badanych miast.

» Wykres 3. Zmiana warunków życia mieszkańców pod wpływem pandemii (w proc.)

Jak zmieni się sytuacja ekonomiczna miast w ciągu 12 najbliższych miesięcy?

2021 rok będzie kluczowy dla miast z perspektywy kształtowania długofalowej odpowiedzi na kryzys pandemiczny i jego następstwa. Głównym wyzwaniem będzie utrzymanie płynności finansowej, wspomaganej w dużej mierze dotacjami, subwencjami oraz instrumentami kredytowymi. Wzrost zadłużenia planuje w najbliższym roku 36 proc. miast, a ponad ¼ z nich jeszcze nie podjęła w tym zakresie decyzji, przy 35 proc. ośrodków deklarujących brak zmian w tym zakresie. Istotnym elementem zwiększania zasobów finansowych w najbliższym czasie będą zewnętrzne środki pomocowe, z których planuje skorzystać 30 proc. miast. 20 proc. miast zamierza zainwestować w poprawę jakości powietrza, a 14 proc. chce zwiększyć strumień inwestycji w infrastrukturę rowerową. 46 proc. miast deklaruje intensyfikację działań w obszarze bezpieczeństwa sanitarnego. Ponadto, w ramach zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego pracowników urzędów, 39 proc. miast zamierza wprowadzić hybrydowy system pracy na wybranych stanowiskach.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Obszary badawcze Polskiego Instytutu Ekonomicznego to przede wszystkim handel zagraniczny, makroekonomia, energetyka i gospodarka cyfrowa oraz analizy strategiczne kluczowych obszarów życia społecznego i publicznego. w Polsce. Instytut wykonuje analizy i ekspertyzy na potrzeby realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także popularyzuje polskie badania naukowe w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych w kraju i za granicą.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl